

”
En intressant fråga är vad
den stillasittande livsstilen
gör med de uppväxande ge-
nerationer som utifrån ett
aktivitetsperspektiv inte
haft förmånen att växa upp
på 1930-talet.

rörelseyta och rörelsefrihet. Trafiken skapar på detta sätt barriäreffekter. Barn som växer upp i biltäta områden där möjligheten till ytkrävande utelek, spontanidrott och upptäcktsfärder i närområdet är minimala har visat sig halka efter i sin motoriska utveckling och därmed också i sin förmåga till inläring med konsekvenser för skolgång och studieresultat.

Debatten bör och måste fortsätta

Vid seminariet berördes också motortrafikens klimatpåverkan, där ca 40 procent av växthusgaserna i västvärlden kommer från bilismen, en andel som är ökande. Inaktivitetssyndromet, barriäreffekter och växthuseffekt som biverkan av motortrafiken presenterades och debatterades ingående och seriöst vid mötet – debatten bör och kommer att fortsätta!

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Referens

Transport – Environment – Health. International Society of Doctors for the Environment (ISDE), 2002. <http://www.isde.org>

Läkare för miljön

Läkare för miljön (LfM) är en politiskt oberoende förening öppen för läkare och medicine studerande och för stödmedlemmar. Ett aktivt samarbete bedrivs i organiserad form med Ingenjörer och ekonomer för miljön för att få nödvändig tvärvetenskaplig syn på miljöfrågor. Föreningen grundades 1991 på initiativ av Karl-Henrik Robèrt och Det naturliga steget (DNS) och har inkorporerat dess grundsyn på miljöfrågor, men är inte organisatoriskt knuten till DNS.

B₁₂-brist vanlig hos långtidssjukskrivna invandrare

■ B₁₂-brist är ett väl dokumenterat tillstånd hos äldre. Med tillgång till känsliga markörpror som S-metylmalonat (S-MMA) och S-homocystein (S-Hcy) som tillägg till S-kobalaminer kan B₁₂-brist påvisas i tidigt stadium.

Hos yngre individer anses B₁₂-brist ovanligt. Symtomen i tidigt skede är vaga, ofta med okarakteristiska neuropsykiatriska manifestationer. Vid medicinsk utredning av personer i arbetsför ålder som varit sjukskrivna ett år eller mer har vi sammanställt data avseende B₁₂-status. Dessa personer har av försäkringskassan remitterats för multidisciplinär utredning och bedömning vid Diagnostiskt Centrum, Karolinska sjukhuset.

Vi har accepterat diagnosen B₁₂-brist vid minst ett av kriterierna: S-kobalaminer under laboratoriets undre gräns för referensområde; S-MMA, S-Hcy över övre gräns för referensområde.

Av 32 konsekutivt undersökta var 8 (25 procent) födda utanför Sverige. Tidigare okänd B₁₂-brist påvisades hos totalt 6 individer (19 procent); av dessa 6 var 4 invandrare (2 från Turkiet, 1 från Iran respektive Syrien).

Mot bakgrund av dessa fynd rekommenderar vi tidig och rutinmässig diagnostik av B₁₂-status vid utredning av nedsatt arbetsförmåga, inte minst hos invandrare.

Bo Wikland

med dr, gästforskare

Jürgen Linder

docent, överläkare
jurgen.linder@ks.se

båda vid Diagnostiskt Centrum,
Psykiatri Centrum Karolinska,
Stockholm

Brist på vitamin B₁₂ och folat – i första hand primärvårdens problem?

■ Vid höstens riksstämma arrangerade sektionen för geriatrik och gerontologi ett symposium om »Vitamin B₁₂ och folat – molekyler, människa, mat, minne, morbiditet». Salen med två hundra sittplatser hade även fullt på ståplatserna och ett antal besökare i mörkret utanför.

De här vitaminerna spelar en avgörande roll för individens hälsa från vaggan till graven [1]. Symposiet hade imponerande djup och bredd, från kemi till hematologi och geriatrik, med intressanta utvecklingar mot minnesforskning och den epidemiologiska analysen av homocystein som kardiovaskulär riskmarkör.

Praktiskt symposium nästa gång

Från klinisk synpunkt är det dock distriktsläkarna som utför huvudparten av arbetet med bristdrabbade patienter [2]. Det är dags för primärvården att komplettera med ett praktiskt inriktat symposium till nästa riksstämma.

Jag provocerar genom att lägga fram arbetshypotesen att varje trött och deprimerad åldring borde bristutredas, provbehandlas med vitamin B₁₂ och folsyra, eventuellt kombinerat med samtalsterapi, innan behandling med dyrare sklyckopiller övervägs.

Bo Norberg

internist, medicinkliniken, Norrlands
Universitetssjukhus, Umeå
bo.norberg@vll.se

Referenser

1. Löck J. Enkolsmetabolismen – mellan befruktningen och döden [debatt]. Rondellen 2003;14. URL: <http://www.rondellen.net>
2. Nilsson-Ehle H. Skutskär och världen – brist på kobalamin och folat hos äldre [recension]. Rondellen 2003;16. URL: <http://www.rondellen.net>

Hög födelsevikt och typ 1-diabetes – många frågor ännu obesvarade

■ Gunnar Meeuwisse kommenterar i Läkartidningen 50/2003 (sidan 4229) sambandet mellan hög födelsevikt och ökad risk för typ 1-diabetes senare i li-

vet. Detta är en viktig synpunkt och stöder vårt förslag om att stora viktökningar under graviditeten bör undvikas, t ex genom att man följer riktlinjerna från